

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ   **È Ě**   **κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ**
(Προσφυγή υπ' αριθ. 56625/00)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Μαρτίου 2003

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 § 2 της Σύμβασης.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ, 06-03-03

[υπογραφή]

S. NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση   **È Ě**   **κατά της Ελλάδος**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα),
συγκροτηθέν από τμήμα απαρτιζόμενο από τους κ.κ. δικαστές:

F. TULKENS, Πρόεδρο,

Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

G. BONELLO,
E. LEVITS,
S. BOTOUCHAROVA,
A. KOVLER,
V. ZAGREBELSKY,

και από τον κ. S. NIELSEN, *Αναπληρωτή Γραμματέα του Τμήματος*

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 13 Δεκεμβρίου 2001 και 13 Φεβρουαρίου 2003,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την τελευταία ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 56625/00) προσφυγής, την οποία κατέθεσαν κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας οι Έλληνες υπήκοοι

È Ě

οι προσφεύγοντες»), οι οποίοι προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 31 Μαρτίου 2000 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Β. ΠΕΛΕΚΟΥ, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονταν ότι υπήρξε υπέρβαση της λογικής προθεσμίας την οποία εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως.

4. Η προσφυγή διεβιβάσθη στο δεύτερο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του Κανονισμού). Στο πλαίσιο αυτού, το τμήμα το οποίο επελήφθη της

υποθέσεως (άρθρο 27 § 1 της Συμβάσεως) συγκροτήθηκε συμφώνως προς το άρθρο 26 § 1 του Κανονισμού.

5. Την 1^η Νοεμβρίου 2001, το Δικαστήριο μετέβαλε τη σύνθεση των τμημάτων του (άρθρο 25 § 1 του Κανονισμού). Η παρούσα προσφυγή ανετέθη στο πρώτο τμήμα, όπως ανασυγκροτήθηκε (άρθρο 52 § 1).

6. Με την από 13 Δεκεμβρίου 2001 απόφαση, το Δικαστήριο έκανε την προσφυγή δεκτή.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

7. Οι προσφεύγοντες γεννήθηκαν αντίστοιχα το 1934, 1966, 1968 και 1971 και διαμένουν στην Αθήνα. Η πρώτη προσφεύγουσα είναι η χήρα του È È , συνταξιούχου δικαστικού λειτουργού, ο οποίος απεβίωσε στις 14 Ιουνίου 1994. Οι λοιποί τρεις προσφεύγοντες είναι τα τέκνα αυτής.

8. Στις 30 Ιανουαρίου 1989, ο È È συνταξιοδοτήθηκε.

9. Στις 25 Ιουνίου 1990, προσέφυγε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών ζητώντας να του χορηγηθεί επιπλέον επίδομα 18 000 δραχμών (52,82 ευρώ) για μη χρήση υπηρεσιακού αυτοκινήτου. Το δικαστήριο απέρριψε το αίτημά του στις 31 Ιανουαρίου 1991. Ο ενδιαφερόμενος κατέθεσε τότε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

10. Στις 12 Φεβρουαρίου 1992, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών ακύρωσε την προσβληθείσα απόφαση και έκανε δεκτό το αίτημα του È È

11. Στις 26 Μαΐου 1992, το Δημόσιο κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως. Μετά από πολλές αναβολές, η συζήτηση έλαβε χώρα στις 7 Ιουνίου 1999.

12. Στις 18 Οκτωβρίου 1999, το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν έκανε δεκτή την αίτηση για τον λόγο ότι το Δημόσιο, το οποίο είχε επιδώσει την

αίτησή του στους προσφεύγοντες, είχε παραλείψει να καταθέσει στη Γραμματεία του δικαστηρίου τα έγγραφα τα οποία πιστοποιούσαν την ιδιότητά τους ως κληρονόμων (ληξιαρχική πράξη θανάτου, διαθήκη, κληρονομητήριο, κ.λ.π.).

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

13. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για τη διάρκεια της διαδικασίας και καταγγέλλουν παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει τα εξής σχετικά:

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί (...) εντός λογικής προθεσμίας, από (...) δικαστήριο (...), το οποίο θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

A. Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη

14. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία άρχισε στις 25 Ιουνίου 1990, όταν το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών επελήφθη της υποθέσεως, και περατώθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1999, όταν το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε την απόφασή του. Διήρκεσε επομένως εννέα έτη, τρεις μήνες και είκοσι τρεις ημέρες, ενώπιον δικαστηρίων τριών βαθμών.

B. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

15. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας

διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχει θέσει η νομολογία αυτού, όπως ειδικότερα η πολυπλοκότητα της υποθέσεως, η συμπεριφορά του προσφεύγοντος και η συμπεριφορά των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Richard κατά της Γαλλίας*, απόφαση από 22 Απριλίου 1998, *Συλλογή Αποφάσεων 1998-II*, σελ. 824, § 57, *Doustaly κατά της Γαλλίας*, απόφαση από 23 Απριλίου 1998, *Συλλογή 1998-II*, σελ. 857, σημ. 39).

16. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι προσφεύγοντες επέδειξαν εν γένει επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή της υποθέσεως. Πρέπει επομένως να διαπιστωθεί ότι, εφόσον πρόκειται για διάρκεια η οποία υπερβαίνει τα εννέα έτη, η βραδύτητα της διαδικασίας οφείλεται κυρίως στη συμπεριφορά των αρχών και δικαστηρίων που επελήφθησαν της υποθέσεως.

17. Το Δικαστήριο δηλώνει για μία ακόμα φορά ότι αρμόδια να οργανώσουν το δικαστικό τους σύστημα κατά τρόπον ώστε τα δικαστήριά τους να δύνανται να εγγυώνται σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα σε έκδοση οριστικής αποφάσεως επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων του αστικής φύσεως εντός λογικής προθεσμίας, είναι τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Συνεπώς, δεν θα ήταν δυνατό να κρίνει το Δικαστήριο «εύλογο» τον συνολικό διαδραμώντα χρόνο στην παρούσα υπόθεση.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

II. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

18. Κατά το άρθρο 41 της Συμβάσεως,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και αν το εσωτερικό δίκαιο του υψηλού συμβαλλομένου μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος

δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

19. Οι προσφεύγοντες ζητούν από κοινού 5 868 ευρώ για ηθική βλάβη.

20. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι μία απόφαση του Δικαστηρίου θα αποτελούσε αυτή καθαυτή επαρκή δικαία ικανοποίηση.

21. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας προκάλεσε στους προσφεύγοντες αγωνία και ένταση. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, όπως ορίζει το άρθρο 41 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο επιδικάζει από κοινού στους προσφεύγοντες 1 000 ευρώ για την αιτία αυτή.

B. Τόκοι υπερημερίας

22. Το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανείου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης προσαυξανόμενου κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

1. *Κρίνει*, ομοφώνως, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

2. *Κρίνει*, με πέντε ψήφους έναντι δύο, ότι

α) το εναγόμενο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει από κοινού στους προσφεύγοντες, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 1 000 ευρώ (χίλια ευρώ) για ηθική βλάβη,

β) από της εκπνοής της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι της καταβολής, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατά την περίοδο αυτή επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανείου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

γ) Απορρίπτει, ομοφώνως, το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης ως προς τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική, στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Μαρτίου 2003 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

Søren NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματέας

[υπογραφή]

Françoise TULKENS

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 24-03-2003.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ